

20 godina

Početak listopada. Međuvladin panel za klimatske promjene (IPCC), najbitnije međunarodno tijelo za proučavanje klimatskih promjena, objavilo je svoj novi izvještaj. Njegovi su zaključci naprosto zastrašujući – nastavi li se današnja stopa ispuštanja CO₂ i drugih stakleničkih plinova, prosječna globalna temperatura podići će se za 1.5 stupnjeva Celzijevih u narednih 20 godina.

I i pol stupanj promjene u odnosu na preindustrijsko razdoblje zaista ne zvuči kao mnogo. No klimatski je sustav zemlje iznimno osjetljiv, pa čak i relativno malene promjene mogu izazvati nepojmljive posljedice. Porast temperature od 1.5C prouzročit će masovne nestašice hrane, suše neviđenih razmjera, goleme požare koji će harati mjesecima, potpuno uništenje koraljnih grebena i desetkovanje već ionako oslabljenog ribljeg fonda... Ove prirodne katastrofe slijedit će i one socijalne: suše i porast razine mora tjerat će desetke milijuna ljudi iz svojih domova, izbijat će ratovi oko kontrole sve slabije dostupnih resursa, cijene hrane i goriva bit će u stalnom porastu, itd., itd. Pišljivih stupanj i pol milijunima će činiti razliku između života i smrti.

No što se crnih prognoza tiče, ova je među boljima. Ako se ništa ne promijeni i nastavimo s današnjom (ili višom) razinom emisija stakleničkih plinova, do kraja 21. stoljeća globalna temperatura mogla bi porasti za 3 ili 4 stupnja.

Ovolika promjena bila bi naprosto apokaliptična. Ne samo da bi nestale brojne otočne države u Oceaniji, potopljene bi bile i sve niske obale svijeta – od delte Gangesa u Bangladešu koja je dom stotinama milijuna ljudi, do delte Nila i Neretve. Nestašice hrane i vode postale bi neizdržive, planinski ledenjaci koji danas napajaju velike rijeke u potpunosti će se otopiti, pustinje će se proširiti čak i na prostor Europe... Dug je popis katastrofa koje nam prijete – i to unutar našeg životnog vijeka!

Svjetske vlade deklarativno se bore protiv globalnog zagrijavanja, no njihovo se zalaganje uglavnom svodi na prazne riječi i simboličke akcije. Najbolji je primjer toga nedavna Pariška konferencija (zaključena krajem 2015.) na kojoj je dogovoreno zadržavanje porasta temperature ispod 2 stupnja Celzijeva. No, koje su mjere propisane kako bi se taj cilj i ostvario? Apsolutno nikakve! Od država, pa čak i od najvećih zagađivača poput Kine i SAD-a, očekuje se dobrovoljno smanjenje emisija CO₂ – bez ikakvih financijskih ili

političkih posljedica za države koje potom ne ispoštuju svoje kvote. Svjetski su moćnici nakon potpisivanja Pariškog sporazuma na sva zvona razglasili kako su maltene za sva vremena riješili problem klimatskih promjena – iako u osnovi nisu učinili baš ništa. U međuvremenu, SAD se odlučio povući i iz ovakvog mlakog dogovora, a uskoro bi sličan potez mogao povući i Brazil, nakon izbora desničarskog kandidata Bolsonara za predsjednika republike. Ali novinari su dobili svoje blještave naslovnice, predsjednici i premijeri su osvojili nekoliko političkih poena, a javnosti su na neko vrijeme zamašnjene oči.

Postavlja se pitanje – zašto svjetske vlade ništa ne poduzimaju? IPCC je u prošlomjesečnom izvještaju jasno naglasio da su potrebne neviđeno brze i oštre mjere u narednih desetak godina kako bismo izbjegli katastrofu, pa zašto vlasti i dalje stoje na mrtvoj točki? Odgovor na ovo pitanje vrlo je jednostavan: kapitalizam.

Kapitalizam se kao sustav zasniva na ostvarivanju profita. Treba proizvoditi sve više i više, sa što manjim troškovima. Troškovi se smanjuju na razne načine: od nebrige za sigurnost na radu, do smanjenja plaća radnika i – korištenja jeftinih, po planet opasnih goriva kao izvora energije. Nafta, plin i

ugljen glavni su izvori emisija CO₂, ali su također i vrlo jeftini izvori energije. „Zelena“ energija možda i postane konkurentna u narednih stotinjak godina, ali čovječanstvo naprosto nema toliko vremena za čekanje.

Kapitalistima, dakle, prelazak na ekološki prihvatljivije izvore energije znači povećanje troškova – zbog čega nikad neće samovoljno preći na njihovo korištenje. Još je nevjerojatnije da bi vlasnici kapitala svojom voljom pristali na općenito smanjenje proizvodnje (a s tim i smanjenje emisija CO₂) jer bi im se to kosilo s ostvarivanjem profita. Države i njihove vlade samo su zaštitni aparati kapitala, zbog čega se ni od njih ne može očekivati nikakva efikasna akcija u borbi protiv klimatske katastrofe, što smo i vidjeli na primjeru Pariškog sporazuma.

Predstavnici pacifičkih otočnih država taj su sporazum nazvali „klimatskim genocidom“ jer u praksi znači uništenje njihovih domova. No kapitalizam je iznimno kratkovidan sistem u kojemu briga o ljudskim životima ili samoj budućnosti čovječanstva ne igra nikakvu ulogu. Zbog toga ga moramo što prije zbaciti. **Imamo još 20 godina.**

Štrajk u Odžacima

Radnici kanadske firme Magna seating u vojvodanskim Odžacima početkom listopada stupili su u kratkotrajni štrajk nakon što im je poslodavac bez objašnjenja umanjio prošlomjesečne plaće za desetak tisuća dinara. Usprkos tome što radnici nisu bili sindikalno organizirani, uspješno su obustavili rad u sve tri smjene i u roku od jednog dana natjerali upravu na vraćanje zaostalih plaća. Radničko jedinstvo opet je dokazalo svoju snagu!

Nova borba u Uljaniku i 3. maju

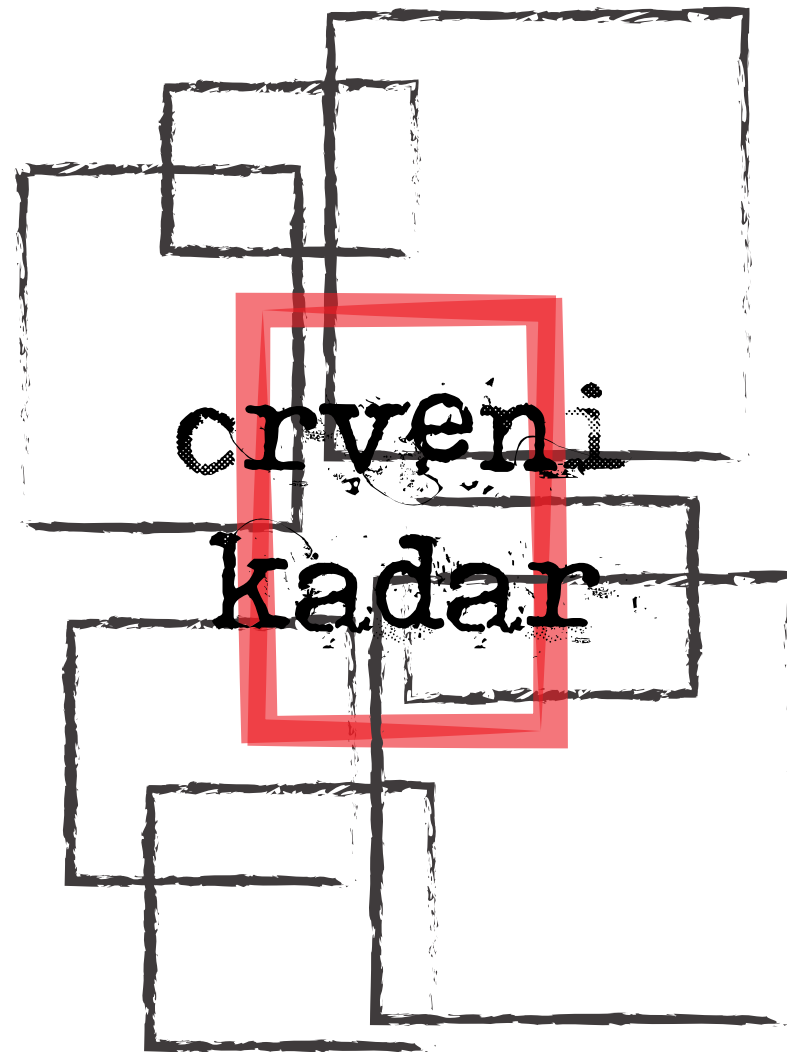
Nakon što im ponovno nije isplaćena zarađena plaća, radnici pulskog Uljanika i riječkog 3. maja još su jednom stupili u štrajk sredinom listopada. Ovoća puta nije ponovljena ista pogreška kao u 8. mjesecu te je i ostavka dosadašnje uprave Uljanik grupe objavljena kao štrajkaški zahtjev. Do te je ostavke i došlo nakon nekoliko dana štrajkova i prosvjeda, no još ostaje za vidjeti kako će postupati nova uprava. U međuvremenu, radnici hrvatskih brodogradilišta ostaju borbeni, no i sve više kritični prema državi i sindikatima koje smatraju previše pasivnima.

Tko smo?

Kontra klasa je socijalistički kolektiv baziran u Zagrebu. Sudjelujemo u radničkim borbama u zagrebačkoj regiji te kroz ostvarene kontakte s radnicama i radnicima analiziramo protekle borbe, kako bismo mogli učiti na vlastitim pogreškama.

Osim direktnim aktivizmom, bavimo se i teoretskim radom analize suvremenog društva u suradnji s drugovima i drugaricama iz regije i svijeta. Kapitalizam je i dalje vladajući ekonomski sistem i gura čovječanstvo sve dublje prema ponoru ekološke katastrofe, novim ratovima i sve gorim radnim uvjetima. No, ako ga želimo nadvladati i zamijeniti pravednijim sustavom u čijem srcu nije profit, već ispunjavanje ljudskih potreba, moramo ga moći i razumjeti. Kao internacionalisti zalažemo se za međunarodno jedinstvo radničke klase u njejoj borbi protiv kapitala, bez obzira na nacionalne, religijske ili druge granice. Ako je kapital internacionalan, takva mora biti i radnička klasa.

Pridruži nam se u borbi za radničko oslobođenje!

Broj 5, listopad/studenj 2018.

Mjesečni bilten **Kontra klase**
- marksističkog kolektiva

 <http://kontraklasa.org/>

 [facebook.com/kontraklasa/](https://www.facebook.com/kontraklasa/)